

PSYKOLOGIKONGRESSEN 2020

– Skam og idealer i vår tid

Program, innhold, beskrivelse av symposier

Velkommen til Psykologikongressen 2020

Skam og moderne idealer

Skam er en viktig følelse for oss mennesker, flokkdyr som vi er. Det er sjelden skamløs brukes som en positiv beskrivelse av et menneske. Vår evne til å vurdere og regulere oss selv i tråd med egne og andres forventninger er en sentral oppgave i alle menneskers utvikling. Samtidig er overdreven skam et kjennetegn ved mange psykiske plager, en konstant opplevelse av å ikke strekke til i egne og andres øyne. Hva gjør da den moderne virkelighet med vår skamfølelse? Tilgangen på mennesker å sammenlikne seg med har eksplodert i vårt mediebilde, yteevne og kompetanse vektlegges i stadig høyere grad, nåløyet inn i arbeidslivet

er trangere. Våre idealer er i endring- hvordan påvirker det vår grunnleggende selvvurdering? At befolkningen har en grunnleggende forståelse av egne og andres følelser og hvordan de påvirkes fremstår som en like sentral oppgave i psykologisk fagformidling og behandling som noensinne før. Programmet for psykologikongressen i år inneholder flere anerkjente forskere, norske og internasjonale, som kaster lys på skammens rolle i vår moderne tilværelse og i våre mellommenneskelige møter.

Velkommen til Psykologikongressen 2020!

Håkon Kongsrud Skard, President i Norsk psykologforening

Psykologikongressen 2020
Skam og idealer i vår tid
3.– 4. september 2020, Oslo Kongressenter

Torsdag 3. september 2020

Kl 0800 – 0930		Registrering og kaffe
Kl 0930 – 1010	Sal A	Velkommen ved Håkon Kongsrud Skard, president i Norsk psykologforening Kulturinnslag
Kl 1010 – 1040	Sal A	Åpningsforedrag ved Espen Haavardsholm, forfatter: Vanskelige følelser i romanens trollspeil.
Kl 1040 – 1100		Kaffepause og postere
Kl 1100 – 1145	Sal A	Plenumsforedrag ved Jon Monsen: Følelsene mine er substansielle, kan neste ta og føle på dem. Sortere dem. Nå kan jeg si konkret hva det er jeg reagerer på.
Kl 1145 – 1245		Lunsj
Kl 1245 – 1330	Sal A	Plenumsforedrag ved Liv Sand: Moderne idealer, perfeksjonisme og spiseforstyrrelser
Kl 1340 – 1510		Symposium – parallelle sesjoner
Kl 1510 – 1530	Sal A	Kaffepause
Kl 1530 – 1600		Årets doktorgrad
Kl 1600 – 1645		Plenumsforedrag ved Janina Fisher: A Neurobiological Understanding of Shame
Kl 1645 – 1710	Sal A	Kaffepause
Kl 1710 – 1800	Sal A	Samtale om lidenskap og begjær Siri Gullestad og Sissel Gran
Kl 1800	Sal A	Prisutdeling og mottakelse Åse Gruda Skards pris for popularisering av psykologisk kunnskap

Fredag 4. september 2020

Kl 0900 – 1020 **Sal A**

Plenumsforedrag

Chris Irons: Shame and compassion.

Kl 1020 – 1040

Kaffepause og postere

Kl 1040 – 1210

Symposium – parallelle sesjoner

Kl 1210 – 1310

Lunsj

Kl 1310 – 1350 **Sal A**

Plenumsforedrag

Asbjørn Dyrendal, NTNU: Hvem tror på konspirasjonsteorier og hvorfor?

Kl 1350 – 1410

Kaffepause

Kl 1410 – 1450

Plenumsforedrag

Heidi Hjelmeland: Suicidalitet må forstås i kontekst

Kl 1450 – 1530 **Sal A**

Plenumsforedrag ved Cathrine Moestue: Hvem var Roxy? En historie om en radikal identitetsdannelse.

Kl 1530

Avslutning

Plenumsforedrag – sammendrag

Åpningsforedrag ved Espen Haavardsholm, forfatter

Vanskelige følelser i romanens trollspeil

Denne innledningen faller i to deler. I den første gir jeg noen eksempler på vanskelige, eller traumatiske, følelser slik de er framstilt i romanens trollspeil hos en del skandinaviske forfattere jeg setter høyt. I den andre gir jeg et par eksempler på noe av det samme fra eget forfatterskap.

Aksel Sandemose skriver, rent metaforisk, om å se tilbake sin egen oppvekst i den romanen der han formulerer den "Janteloven" som siden ble et begrep: "Jeg ser på lenkene mine, jeg hører deres rå jernlyd. Men det er en lyd som får fanger til å gråte". Romanen er "En flyktning krysser sitt spor" 1933, hvor den fiktive byen Jante ligger nært opptil, uten å være identisk med, Nyköbing Mors ved Limfjorden på Jylland. Andre skandinaviske eksempler der en som leser kan fornemme et nært, men kunstnerisk omskapt, forhold mellom den diktete versjonen og den faktiske - er Tove Ditlevsen "Man gjorde et barn fortræd", Johan Borgens "Lillelord", Jens Bjørneboes "Frihetens øyeblikk", Ola Bauers "Graffiti", Vigdis Hjorths "Arv og miljø" og noen av romanene til det nå fraseparerte ekteparet Linda Brostrøm og Karl Ove Knausgård.

Med utgangspunkt i disse eksemplene på det personlig og litterært utfordrende arbeidet det alltid vil være å omskape egne vanskelige livserfaringer til noe kunstnerisk gyldig, kommer jeg til å avslutte med å si litt om forholdet mellom virkelighet og fiksjon i to av mine egne romaner, "Gutten på passbildet" 2004 og "Fra nå av kan alt skje" 2019.

En trenger naturligvis ikke ha lest alle de bøkene som her er nevnt for å ha utbytte av dette foredraget. De nevnte romanene vil kort bli presentert underveis.

Konfliktstoffet som vil bli berørt har å gjøre med traumatiske erfaringer som de fleste av oss vil ha kjennskap til, enten fra egen familie eller gjennom jobben.

Om foredragsholder

Espen Haavardsholm, født i Oslo 1945, oppvekst i Oslo, København, Mandal, Kristiansand og Oslo, hovedfag i nordisk språk og litteratur, forfatter. Han har siden debuten som 21-åring i 1966 utgitt en rad romaner og novellebøker, samt biografier over Aksel Sandemose (1988), Martin Linge (1995), Johan Borgen (1999) og Ola Bauer (2010). Blant hans øvrige sakprosaer er "Kartskisser" 1969, "Taushetens pris" 1995 og "Essays" 1996. Av novellesamlinger kan nevnes "Zink" 1971, "Noveller om ungdom" 2002 og "Dødsøyeblikket" 2012. Blant de nyeste romanene hans er "Gutten på passbildet" 2004, "Besøk på Ekely" 2011, "Til Nuuk" 2014 og "Fra nå av kan alt skje" 2019."

Working with shame - how Compassion Focused Therapy can help

Chris Irona, Balanced Minds

Shame is one of the most painful of human experiences, and research has found higher levels of shame in all the major mental health disorders. Shame and high levels of self-criticism have been associated with poorer outcomes in therapy, and may lead to dropouts and non-attendance in some client groups. Compassion Focused Therapy (Gilbert, 2005, 2009) was initially developed to with and for people with high levels of shame and self-criticism who often struggled to benefit from standard interventions in CBT. This talk will outline some of the key ideas of CFT, and how this can be a powerful approach to work with shame-based presentations.

Om foredragsholder

Dr Chris Irons is a clinical psychologist, researcher, writer and trainer specialising in Compassion Focused Therapy. He is co-director of Balanced Minds (www.balancedminds.com), a London based organisation providing compassion-focused psychological interventions for individuals and organisations. He also works for the Compassionate Mind Foundation, and as a Visiting Lecturer at the University of Derby.

For almost two decades, Chris has worked with Professor Paul Gilbert and other colleagues on research and clinical developments linked to CFT. He was involved in some of the initial research papers and book chapters on CFT (Gilbert & Irons, 2004, 2005), and has published many articles and book chapters on compassion, attachment, shame and self-criticism. He has authored five books, including 'The Compassionate Mind Workbook' (with Dr Elaine Beaumont) and 'CFT from the Inside Out' (with Russell Kolts, James Bennett-Levy and Toby Bell), and 'The Compassionate Mind Approach for Difficult Emotions'. Chris regularly provides CFT teaching, training, workshops and retreats across the world. Chris is an experienced clinician, having worked in the NHS and in independent practice for many years. He has recently been leading on the development of compassion-based approaches for the general public to help people develop a more compassionate way of relating to themselves and others.

Janina Fisher, Phd: A Neurobiological Understanding of Shame

Shame has an insidious impact on the ability to feel a sense of worth or welcome in society. Feelings of defectiveness and inadequacy interfere with taking in the support of others or their validation, increasing shame and hopelessness. Capacities needed to resolve interpersonal conflict, such as standing one's ground or asserting an opinion get undermined by belief systems about worth or deserving.

This presentation will offer a biological perspective on shame. We will look at shame as an instinctive physical response, facilitating survival and social acceptance. Shame responses result in passivity, conflict avoidance, and automatic obedience,

inhibiting actions that might anger others. These reactions increase safety in environments in which individuals are powerless or dependent on others but prevent healthy self-esteem and self-assertion. In treatment, clients can learn to relate to shame with curiosity rather than automatic acceptance, to discriminate the cognitive, emotional, and physiological components of shame, and to integrate somatic techniques into treatment that transform shame-related stuckness.

Learning Objectives:

You will learn to:

- Help clients appreciate the role of shame and self-loathing a survival strategy
- Identify the neurobiological effects of shame
- Discriminate the physiological from the cognitive effects shame
- Describe cognitive-behavioral, somatic, and psychoeducational interventions to address shame

Om foredragsholder

Janina Fisher, Ph.D. is a licensed clinical psychologist and international expert on the treatment of trauma, addiction, and dissociation. An instructor at the Trauma Center, founded by Bessel van der Kolk, Assistant Director of the Sensorimotor Psychotherapy Institute, an EMDR International Association consultant, past president of the New England Society for the Treatment of Trauma and Dissociation, and former instructor, Harvard Medical School, Dr. Fisher lectures nationally and internationally on the neurobiology of trauma and the integration of somatic techniques into traditional psychotherapy. In addition, she is the co-author with Pat Ogden of “Sensorimotor Psychotherapy: Interventions for Trauma and Attachment” (2015), author of “Healing the Fragmented Selves of Trauma Survivors: Overcoming Self-Alienation” (2017) and the forthcoming book, “Transforming the Living Legacy of Trauma: A Workbook for Trauma Survivors and Therapists.” For more information, go to www.janinafisher.com.

Blant andre bidragsyttere i plenumsalen:

- Liv Sand: Moderne idealer, perfektjonisme og spiseforstyrrelser
- Jon Monsen: Følelsene mine er substansielle, kan neste ta og føle på dem. Sortere dem. Nå kan jeg si konkret hva det er jeg reagerer på.
- Siri Gullestad og Sissel Gran: Samtale om lidenskap og begjær
- Asbjørn Dyrendal, NTNU: Hvem tror på konspirasjonsteorier og hvorfor?
- Heidi Hjelmeland: Suicidalitet må forstås i kontekst
- Cathrine Moestue: Hvem var Roxy? En historie om en radikal identitetsdannelse.

Liv Sand: Moderne idealer, perfektjonisme og spiseforstyrrelser

Det moderne samfunnet stiller høye krav til prestasjoner på ulike livsområder. Man har i tillegg fått et økt kulturelt fokus på utseende med stadig strengere kroppsidealer for kvinner og menn. Dette kan danne grobunn for sosial sammenlikning og skamfølelse over å ikke strekke til. Perfektjonisme har følgelig fått økt oppmerksomhet, og det å sette høye standarder for en selv kan ha både sunne og usunne kvaliteter. Vi skal se nærmere på hvordan perfektjonisme kan forstås som fenomen og hvordan det forholder seg til andre psykiske lidelser, med særlig vekt på spiseforstyrrelser blant ungdommer. Vi skal også drøfte hvorvidt perfektjonisme påvirker utfall av terapi med utgangspunkt i aktuell behandlingsforskning, og gi eksempler på hvordan perfektjonistiske trekk kan tematiseres i kliniske intervensjoner.

Om foredragsholder

Liv Sand, PhD/Psykologspesialist, er poliklinikkleder i BUP ved Klinikk for barn, unge og rusavhengige i Helse Stavanger. Hun har skrevet doktorgrad om kroppsbilde og spiseforstyrrelser hos barn og unge, og jobber nå med et forskningsprosjekt om perfektjonisme og psykisk helse blant ungdommer som et postdoktorprosjekt finansiert av Helse Vest.

Jon Monsen: Følelsene mine er substansielle, kan neste ta og føle på dem. Sortere dem. Nå kan jeg si konkret hva det er jeg reagerer på.

Om Affektbevissthet, Selv-Andre representasjoner, Psykisk helse og Psykoterapi

Affektbevissthetsbegrepet og affektbevissthetsmodellen er en norskutviklet terapimodell med spesielt fokus på integrasjon av følelser. Et vesentlig fokus har vært å forstå manglende affektintegrasjon som en underliggende fellesfaktor i ulike former for symptomdannelse og psykiske forstyrrelser, samtidig som affektbevissthet forstås som en sentral endringsmekanisme i psykoterapi. Affektbevissthet omhandler vår evne til å bevisst oppfatte, tolerere, reflektere over og uttrykke følelser. Økt affektbevissthet synes igjen å gi grunnlag for endret selvrepresentasjon i form av tydeligere jeg-fornemmelse, økt agens, mer nyanserte selv – andre representasjoner, og derved også større relasjonell og sosial kompetanse. Endringsteorien illustreres med en single case studie av et komplett terapiforløp på 29 timer. Det anvendes et mixed-method design med fortolkning og monitorering av data innen- og på tvers av terapitimer.

Om foredragsholder

Jon Trygve Monsen er professor Universitetet i Oslo spesialist i klinisk psykologi.

Han har arbeidet med prosess-utfallsstudier av psykoterapi med ulike klientgrupper innen psykisk helsevern. Foruten undervisning og veiledning av psykologer og tverrfaglig helsepersonell, studenter på hovedfags- og doktorgradsnivå, har han også utviklet og drevet undervisningsprogrammer for kliniske institusjoner i Skandinavia.

Siri Gullestad og Sissel Gran: Samtale om lidenskap og begjær

Siri Gullestad og Sissel Gran kommer til Psykologkongressen for å snakke om kjærlighet, tilknytning, lyst og begjær. De har møttes i tekst over disse temaene, men nå møtes de til samtale om dette “noe” i mennesket som kan utfordre både vår fornuft og vårt tilknytningsbehov. Begge mener at terapeuter trenger en dypere erkjennelse av at mennesket er en vandrende motsetning som på den ene siden trekkes mot det kjente og trygge men også trigges av det fremmede og farlige. Dette blir en samtale med utgangspunkt i fag, teori og klinisk erfaring, med innsmett av skjønnlitterære betraktninger.

Om foredragsholderne

Sissel Gran er psykologspesialist og har vært terapeut fra 1979. Hun har mange års erfaring fra psykisk helsevern og har drevet egen privatpraksis for par og enkeltpersoner i Oslo fra 1997. Sissel har vært avisskribent fra 1993 og skriver nå i VG HELG og i Morgenbladet og drifter podkasten «Kjærlighetspodden» sammen med Catrin Sagen.

Sissel er forfatter av flere bøker om parforhold og holder foredrag om ulike tema knyttet til relasjoner, kjærlighet, samlivsbrudd og aldring.

Siri Gullestad er dr. philos., og professor emeritus i klinisk psykologi fra Universitetet i Oslo. Siri er psykoanalytiker, læreanalytiker og veileder, og har lang praksis som psykoterapeut. Siri er forfatter av en rekke bøker og artikler innen det psykoanalytiske fagfeltet. Hun har tidligere vært instituttbestyrer på Psykologisk institutt og president i Norsk Psykoanalytisk Forening. Siri har de siste 14 år undervist i psykoanalytisk terapi i Kina.

Asbjørn Dyrendal, NTNU: Hvem tror på konspirasjonsteorier og hvorfor?

Det er normalt å tro på konspirasjonsteorier. De fleste av oss tror litt på minst én. Noen tror sterkere og på flere, og under gale omstendigheter gjør mange fler av oss det samme. Dette kan ha viktige sosio-politiske og psykologiske konsekvenser. Konspirasjonsteorier virker fremmedgjørende, senker sosial tillit og bidrar til å spre hat mellom samfunnsgrupper. Hva kjennetegner dem som tror på konspirasjonsteorier, og hvilke sosiale betingelser er det som driver dem?

Konspirasjonsteori er et komplekst kulturelt konsept hvis mening varierer mellom brukerkontekster, ikke minst forskningstradisjoner. På lignende vis operasjonaliseres «tro» på ulike måter. Konspirasjonsentreprenører kan produsere konspirasjonsteorier av andre beveggrunner enn lokale «prosumenter» og mer passive mottagere. Foredraget ser kort på noen metodiske utfordringer og tar for seg noen av de sentrale individuelle og sosiale faktorene som driver konspirasjonstenkning.

Om foredragsholder

Asbjørn Dyrendal er professor ved Institutt for filosofi og religionsvitenskap ved NTNU. Han arbeider primært med vestlig samtidsreligion og konspirasjonskultur. Blant hans siste bøker er *The Invention of Satanism* (OUP, 2016), *Handbook of Conspiracy Theory and Contemporary Religion* (Brill 2018) og *Hva er konspirasjonsteorier?* (Universitetsforlaget 2019).

Heidi Hjelmeland: Suicidalitet må forstås i kontekst

Selvordsforskningen har i flere tiår vært tungt dominert av kvantitativ risikofaktorforskning. En metaanalyse av 50 års risikofaktorforskning konkluderte nylig med at ingen risikofaktorer har klinisk nytteverdi. Dette gjelder også psykiske lidelser, inklusive depresjon, som i mainstream selvmordsforskning og -forebygging ofte løftes frem som ikke bare den viktigste risikofaktoren, men også selve «hovedårsaken» til selvmord. Risikofaktorforskningen har dermed ikke bare bidratt med lite nyttig kunnskap, men har også bidratt til å styre selvmordsforebyggingen i en uheldig retning, med et hovedfokus på diagnostisering og behandling av psykiske lidelser i selvmordsforebyggende øyemed. Suicidalitet oppfattes dermed som noe individuelt og patologisk. Kvalitativ selvmordsforskning har ikke bare utfordret den etablerte «sannheten» om at de aller fleste som tar sitt liv har en psykisk lidelse, men har også bidratt med kunnskap om ulike kontekstuelle forståelser av selvmord. Da fremstår suicidalitet i mange sammenhenger mer som et eksistensielt fremfor psykiatrisk fenomen. Kontekst kan imidlertid være så mangt. Jeg vil presentere en rekke eksempler på ulike kontekstuelle forståelser av suicidalitet, og argumentere for at kunnskap om slike, og fokus på suicidalitetens subjektive meninger, er mye mer relevant for klinisk arbeid enn kunnskap om risikofaktorer.

Om foredragsholder

Heidi Hjelmeland er professor ved Institutt for psykisk helse, NTNU. Hun har forsket på mange ulike aspekter ved suicidalitet siden 1992. Som leder for Regionalt ressurscenter for selvmordsforskning og –forebygging Midt-Norge i perioden 1997-2003, var hun ansvarlig for implementeringen av den aller første norske Handlingsplan mot selvmord i regionen. Hun har vært visepresident i International Association for Suicide Prevention i to perioder.

Cathrine Moestue: HVEM VAR ROXY? En historie om en radikal identitetsdannelse.

I dette foredraget vil vi få svar på:

- Hvordan ekstreme grupper utnytter krisene i verden for å rekruttere ungdom?
- Hvordan foregår en identitetsdannelse i traumatiske relasjoner?
- Hvordan hjelper vi avhoppere fra ekstreme grupper?

Cathrine Moestue utforsker identitet, sårbarhet og ansvar i forhold til sin egen «radikale» endringshistorie. Foredraget vil legge vekt på sterke følelser og mekanismer for manipulasjon i en ideologisk venstreorientert radikaliseringsprosess!

Om foredragsholder:

Cathrine Moestue, psykolog i privat praksis, og medforfatter i boken: «Radikalisering. Fenomen og forebygging» som kom ut i 2018 fra Minotenk. Hvor hennes bidrag fikk en god anmeldelse. Dagbladets anmelder skriver: «Ikke minst gir psykolog Cathrine Moestue et viktig bidrag ved å ta for seg de

psykologiske faktorene som kan ha vært medvirkende til at to søstre fra Bærum sluttet seg til IS i Syria». Cathrine deltar i nasjonale og internasjonale nettverk for å forebygge radikaliserings, blant annet Radicalisation Awareness Network (RAN) som ble opprettet av EU kommisjonen. Cathrine har også personlig erfaring med indoktrinering/radikaliserings. I 1984/85 da verden sto ovenfor en enorm sultkatastrofe og avisene daglig viste grusomme bilder av utmagrede barn og verden samlet seg til Live Aid. På denne tiden var Cathrine 19 år og flyttet hjemmefra for å studere på teaterskole i Sverige. En av hennes lærer, ansatt ved Folkeuniversitetet i Stockholm, underviste henne i engelsk og moralfilosofi. Han påsto å ha et program for å «redde de sultne barna». Og sakte men sikkert ble Cathrine forført av lærerens retorikk, rekruttert og senere radikaliseret inn i den totalitære gruppen som han ledet. Cathrine endret navnet sitt til Roxy og ble fanatisk opptatt av å «redde verden». I den mentale tilstanden av å være «Roxy» var hun også isolert fra familie og samfunn i 6-7 år før hun endelig klarte å rømme i 1992. Nå skriver hun på sin selvbiografi. «Hvem var Roxy»?

Symposium - sammendrag

Torsdag 3. september kl 1400 – 1530

Symposium 1A: Behandling gjennom digitale teknologi: Nye muligheter for psykologer etter Korona-krisen

Patrick A. Vogel: En kort presentasjon av tidligere forskning på effekt av e-terapi, spesielt der videokonferansebehandling (VKT) inngår. Kliniske problemsstillinger og utfordringer utfra 10 år med egenerfaringer med VKT vil bli belyst.

Kaja Asbjørnsen Betin: Den digitale pasienten- erfaringer fra et pasientperspektiv. Hvordan oppleves det å motta helsehjelp via digitale kanaler? Hva er fordelene med disse verktøyene, og hva er de hyppigst nevnte ulemper? Er det mulig å få en reell relasjon til en behandler du aldri har sett ansiktet til? Kan helsehjelpen oppleves like nær og god over nett som i det fysiske terapirommet?

Svein Øverland: Resultater fra den Europeisk Psykologforenings Task Force (ERPA) sin survey av terapeuter fra hele EU-EØS. 1. Erfaringer med bruken av e-terapi før og etter Korona-krisen, 2. Bekymringene deres i forbindelse med anvendelse av e-terapi, og 3. Forslag til svar på disse bekymringene. I tillegg blir annen forskning presentert primært relatert til bruken av «blended therapy» der vanlige terapi blandes med VKT samt andre internet-baserte løsninger.

Til slutt vil det bli muligheter for å stille spørsmål til alle innledere.

Om foredragsholderne

Patrick A. Vogel er professor emeritus, Institutt for Psykologi, NTNU og har avtale praksis som psykolog spesialist. Han har ledet forskningsprosjekter hvor videokonferanseterapi har vært brukt som hoved behandlingsplattform for poliklinisk behandling av tvangslidelser (OCD). Han var med å grunnlegge Norsk Forening for Kognitiv Terapi og var styremedlem der. Er i styret for DigPsyk.

Kaja Asbjørnsen Betin er psykolog og styreleder i Psykologenes forening for digital helse. De siste årene har hun jobbet med implementering av veiledet internettbehandling i spesialisthelsetjenesten, som prosjektleder ved Lovisenberg DPS. Kaja har også flere års erfaring med videoterapi. Kaja var med på å danne DigPsyk i 2014, og har vært styreleder siden foreningen ble stiftet i 2015.

Svein Øverland er psykologspesialist og leder for den Nasjonal enhet for rettspsykiatrisk sakkyndighet. Han var med å grunnlegge DigPsyk og er styremedlem der og e-helse firmaet Superego AS. Han er også grunder av Psykologi-til-Folket-prosjektet Når Ulven Kommer.

Symposium 1B: Psykolog i felt - Hekta på feltarbeid

Å jobbe i felt er å være «der det skjer» og er svært ulikt arbeidet i terapirommet her hjemme. Behovene er enorme og ressursene begrensede. Og ofte er man eneste hjelpeinstans, så det er ingen å henvise til om man føler man står fast. Det man har lært under utdanningen og erfaringen man har kan ikke overføres direkte til nye kulturer og så pressede betingelser. En tvinges hele tiden til å tenke nytt og tilpasse. Og likevel oppleves det som om man kan bidra og hjelpe.

Symposiumet vil formidle fra arbeid i de ulike betingelsene – utfordringer og gleder. Det vil reflekteres rundt det å stå i strekket mellom ekstreme behov og følelsen av å aldri strekke til, samtidig være innom den gode følelsen det gir å bidra der det virkelig trengs. Det vil se på hva man kan lære om å jobbe her hjemme ved å jobbe ute. Om lengselen til å hele tiden dra ut igjen og hvordan selvivaretagelse blir en viktig komponent ikke minst når man kommer hjem.

Om foredragsholder

Katrin Glatz Brubakk er spesialist i klinisk barne- og ungdomspsykologi, Universitetslektor ved NTNU/feltarbeider for Leger uten Grenser

Katrin Glatz Brubakk har i flere omganger jobbet for Leger uten Grenser i bla Hellas og Egypt. Der har målgruppen vært flyktninger som har opplevd tortur eller seksuelle overgrep. Når hun ikke er i felt, er hun klinikkleder og universitetslektor ved Institutt for Psykologi ved NTNU

Symposium 1C: Fra forskning til praksis: Alliansearbeid i utfordrende terapiprosesser

Å etablere en arbeidsallianse med klienter som utøver vold mot sin partner, har vist seg å by på en rekke utfordringer og klientene avbryter ofte behandlingen prematurt. For å øke terapeutenes kunnskap om hvordan de kan gå frem for å fremme fruktbare arbeidsallianser med klientene, har ATV i samarbeid med Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress studert det tidlige alliansearbeidet.

I workshopen vil vi presentere resultatene fra forskningen - begrepsmodeller som belyser både vellykkede og mislykkede alliansesamspill. Videre vil vi ved hjelp av video, demonstrere hvordan ATV har arbeidet for å integrere alliansemodellene i den kliniske praksisen, og hva som kan bli muligheter og utfordringer i implementeringsarbeidet. Deltakerne på workshopen vil lære om terapeutiske strategier som fremmer og hemmer allianseetablering og hva som kreves for å utvikle målrettet praksis i en klinikk.

Om foredragsholderne

Bente Lømo: Utdannet psykolog i 1993 og avla sin PhD i psykologi i 2018 ved UiO. Lømo har lang erfaring fra behandling av voksne som sliter med rusavhengighet og klienter som lever med vold i familien. Hun er aktiv i Institutt for Aktiv Psykoterapi og arbeider i dag ved ATVs fagavdeling.

Hans Christian Bollingmo: Utdannet psykolog i 2015 ved NTNU. Bollingmo har erfaring fra spesialisthelsetjenesten og med behandling av klienter som lever med vold i familien. Han arbeider i dag ved ATV Follo. **Om foredragsholderne**
Margrethe Seeger Halvorsen; Dr.Psychol., Spesialist i klinisk voksenpsykologi. Halvorsen er førsteamanuensis ved Psykologisk institutt, UiO, og psykologspesialist på Voksenpsykiatrisk avdeling Vinderen og Villa Sult i Oslo. Hun har de siste 10 årene jobbet parallelt med psykoterapiforskning, undervisning og behandling av spiseforstyrrelser. Halvorsen er opptatt av hvordan tilknytningsforstyrrelser og traumer setter psykiske og somatiske spor, og hvordan vi kan bruke kroppen som et verktøy i behandling av psykiske lidelser.

Symposium 1D: Kriseledelse/krisehåndtering

Uansett bransje eller størrelse på organisasjonen, er det risiko for å bli rammet av en krise. En krise er en uforutsett hendelse som må håndteres raskt og riktig. Kriser har det til felles at de setter ledelse og organisasjon under et ekstremt press. Krisen skal håndteres, samtidig som den daglige driften skal fortsette. Oppmerksomheten fra media og omverdenen kan være massiv.

Det kan være en rekke ulike type hendelser som utløser en krise.

For eksempel:

- Ulykker
- Epidemier (som Korona-utbruddet)
- Påstander om lovbrudd eller etiske overtramp
- Dataangrep eller informasjon på avveie
- Nedbemanninger
- Påstander om mobbing og trakassering
- Undersøkende journalistikk

Å ikke være tilstrekkelig forberedt når krisen rammer – kan øke skadepotensialet dramatisk.

I denne workshopen vil Tor Åge Eikerapen gi en introduksjon til kriseledelse som tema, og hvordan psykologer kan bidra til bedre krisehåndtering for ledere og organisasjoner.

Om foredragsholderne

Tor Åge Eikerapen er psykolog og spesialist i organisasjonspsykologi. Han jobber til daglig med ledere og organisasjoner i endring, omstilling og kriser. Han er også initiativtaker til Å lede i krise, et årlig seminar om kriseledelse.

Symposium 1E: Fagetisk refleksjon – trening og diskusjon

Fagetisk råd mottar jevnlig henvendelser fra psykologer om ulike fagetiske dilemma. Hvordan de fagetiske prinsippene skal forstås og benyttes, kan særlig bli et utfordrende spørsmål når psykologen trer inn på ukjente arenaer og i nye roller. Hvordan forholder vi oss for eksempel til at kamera blir med inn i terapirommet, og terapi ikke bare blir hjelp, men også underholdning og opplysning for publikum? Er dette mulig innenfor god og forsvarlig fagetisk praksis, og er de Etske prinsippene for Nordiske Psykologer (EPNP) hjelpsomme for oss psykologer når vi trer inn i slike nye roller? Hvordan forholder fagetikken seg til andre gyldige prinsipp eller lovverk?

Symposiet gir en kort innføring i EPNP og Fagetisk råds arbeid. Det legges til rette for drøfting av fagetiske problemstillinger i grupper og plenum, gjennom eksempler og case som tar utgangspunkt i henvendelser og saker til FER.

Har du en fagetisk problemstilling du ønsker å drøfte? Benytt anledningen til felles refleksjon med kolleger.

Om foredragsholderne

Maria Løvvik Norheim, leder for Fagetisk råd. Psykologspesialist klinisk barn og unge. Maria har bakgrunn fra psykologfaglig arbeid med barn og ungdom i kommunal- og spesialisthelsetjenesten. Arbeider nå som prosjektleder ved avdeling for kunnskapsutvikling i Bergen Kommune i Etat for barn og familie.

Mette Garmannslund, nestleder for Fagetisk råd. Psykologspesialist klinisk barn og unge, med videreutdanning i familieterapi og barnesakkyndig arbeid. Mette har bakgrunn fra psykologfaglig arbeid med barn, unge, omsorgspersoner og par i PPT, BUP og familievernet. Hun har i dag privatpraksis ved Institutt for psykologisk rådgivning i Bergen.

Fredag 4. september Kl 1040 – 1210

Symposium 2A: Behandling av innsatte i fengsel

Symposiet legger opp til en klinikknær tilnærming med fokus på terapeutiske dilemmaer, utfordringer og muligheter i arbeidet med innsatte i fengsler. Det vil gis en kort presentasjon av pasientgruppen, som gjennomgående kjennetegnes av å ha høy psykisk symptombelastning, sammensatt problematikk og utfordringer på de fleste livsarenaer. Vanlige kliniske problemstillinger knytter seg til personlighetsproblematikk, utviklingsforstyrrelser, psykose-, traume- og ruslidelser, og kombinasjoner av disse. Symposielederne vil dele av sine erfaringer med hvordan man for å favne denne sammensatte problematikken, må gjøre bruk av et bredt teoretisk og terapeutisk repertoar.

Det vil vies tid til å nærmere berøre sider ved både systemiske og individualterapeutiske tilnæringer. Erfaringer med prosesser knyttet til overføringer og motoverføringer, både i terapirommet og på systemnivå, vil belyses. Til sist, vil foreleserne betone betydningen av fokus på egne reaksjoner, evne til selvrefleksjon, veiledning og kollegastøtte.

Det legges opp til plenumsdrøfting og innspill fra salen underveis.

Om foredragsholderne

Thale Kristine Bostad er utdannet psykolog ved Universitetet i Oslo. Hun er spesialist i klinisk voksenpsykologi og har erfaring fra psykisk helsevern for både voksne og barn/ ungdom, samt arbeid med rusproblematikk og med psykoselidelser. Hun har siden 2007 arbeidet med pasienter innsatt i høysikkerhetsfengsler, både kvinner og menn, og de senere år også med ungdommer innsatt i Kriminalomsorgen.

Ani Elise Pilavian Vik er utdannet psykolog ved Universitetet i Oslo. Hun er spesialist i familiepsykologi og holder for tiden på med spesialiteten i voksenpsykologi. Hun har erfaring fra kommunalt og statlig barnevern. Hovedsakelig med behandling av ungdom med alvorlige atferdsvansker og med familierapeutisk arbeid i familier hvor det forekommer vold og omsorgssvikt. Hun har vært ansatt som psykologspesialist ved Fengselspsykiatrisk poliklinikk siden 2018.

Symposium 2B: Russ, psykisk helse i ungdomstiden og tverrfaglig samarbeid.

Russen har i mange år feiret og festet før 17.mai. I de siste årene har russetiden blitt utvidet til ulike arrangement gjennom hele året. Russebusser har også vært en del av feiringen, men har økt i antall, og de kjører på tvers av kommunegrensene. Politiet har fått inn saker som omhandler alt fra støy, rus, forsøpling og seksuelle overgrep og krenkelser. Ungdommene utsettes for stort kommersielt press. Skolene opplever at noen elever føler seg ekskludert fra fellesskapet og helsesykepleiere opplever at mange ungdommer føler seg ensomme eller mobbet. Kommunene opplever at russetiden mangler steder å være og ønsker å forbedre tjenestene til russetiden. Ungdomstiden er en tid med ekstra utfordringer for noen unge og i russetiden kan utfordringene bli ekstra store for enkelte.

Resultater fra politiets forebyggende arbeid i samarbeid med Fylkeskommunen i Rogaland bli presentert, samt skolens arbeid og helsesykepleieres bidrag for å skape en bedre russetid. Hvilke tiltak kan bedre ungdommens psykiske helse? Hva kan skolehelsetjenesten, psykologer og helsesykepleiere bidra med og hvordan kan tverrfaglig arbeid organiseres i russetiden. Kan kommunepsykologen spille en sentral rolle i arbeid med russetiden? Foredragsholderne ønsker diskusjon omkring tverrfaglige tilbud, på grunnlag av resultat fra Fylkeskommunens rapport om russetiden.

Om foredragsholderne

Klara Øverland, psykologspesialist/førsteamanuensis Læringsmiljøsentret, UiS
Anette Frøyland, statsviter, Sør-Vest politidistrikt

Symposium 2C: Mindfulness som holdning og ferdighet i psykologisk behandling

Mindfulness er ikke-dømmende oppmerksomhet på det en erfarer i øyeblikket. Dette er en evne som er forbundet med økt velvære og mestring av livets utfordringer. I denne workshopen vil deltakerne få kjennskap til og erfaring med hvordan mindfulness kan være av betydning for psykologisk behandling både som terapeutisk holdning og som en ferdighet klienter kan lære seg.

Gjennom praktiske øvelser vil det gis erfaring med hvordan en kan fremme vennlig oppmerksomhet og bevissthet på tanker og følelser hos begge parter i terapirommet. Det vil bli lagt vekt på mindfulness som et integrativt perspektiv med relevans på tvers av diagnoser og terapeutiske skoleretninger.

Om foredragsholderne

Jon Vøllestad er psykologspesialist ved Solli DPS og førsteamanuensis ved Universitetet i Bergen. Han har tatt sin doktorgrad på effekten av mindfulness-basert behandling for angstlidelser. Vøllestad har utstrakt erfaring med undervisning i mindfulness for klienter, helsepersonell og folk flest.

Symposium 2D: Terapi med fokus på arbeid: Forskningsresultater og kliniske erfaringer med Individuell jobbstøtte (IPS) i Norge.

Psykologisk behandling og arbeidsrehabilitering har tradisjonelt sett eksistert som separate prosesser, uten direkte kontakt med hverandre. Individuell jobbstøtte (Individual Placement and Support, IPS) er en metode som utfordrer dette skillet ved å i stedet integrere jobbstøtten med psykologisk behandling. Internasjonalt har denne metoden vist god effekt i form av å hjelpe mennesker med alvorlige psykiske lidelser i jobb. I dette symposiet vil forskningen på IPS i Norge presenteres.

Vi har gjennomført i alt 5 studier av IPS for ulike målgrupper i Norge. Studiene inkluderer alt fra vanlige psykiske lidelser til alvorlige psykiske lidelser og ungt utenforskap. I tillegg til å gi et innblikk i forskningen, vil vi også dele kliniske erfaringer både fra perspektivet til en psykolog og fra perspektivet til en jobbspesialist som har jobbet med denne metoden. IPS viser gjennomgående gode effekter i Norge, men hvordan virker den, og hva er effektene på psykisk helse og livskvalitet? Hvor langvarige er effektene, og er det en samfunnsøkonomisk lønnsom måte å jobbe på? Alt dette er spørsmål som vil bli adressert og diskutert i symposiet «Terapi med fokus på arbeid».

Om foredragsholderne

Silje Endresen Reme er utdannet psykolog og PhD ved Universitetet i Bergen. Hun har jobbet to år som postdoktor ved Harvard University og tre år som forskningsleder ved Uni Research Helse. Hun jobber nå som professor i helsepsykologi ved Psykologisk Institutt, Universitetet i Oslo, og som psykologspesialist ved Avdeling for Smertebehandling, Oslo Universitetssykehus. Sentrale temaer i forskningen hennes inkluderer arbeid og helse, sykefravær, arbeidsrehabilitering og kronisk smerte.

Thomas Knutzen er daglig leder i IPS Norge. Han har jobbet operativt med IPS på alle nivåer, samt jobbet som instruktør og ansvarlig for implementering på nasjonalt nivå. Thomas har sin opplæring fra The IPS Employment Center i USA, der han også er sertifisert jobbspesialist, metodeveileder og instruktør. Han har også vært ansvarlig for å oversette boken «Individual Placement and Support: en praktisk veileder». Thomas jobber også med forskning på IPS og er en svært mye brukt foredragsholder og foreleser.

Symposium 2E: Praktisk Organisasjonspsykologi

Organisasjonspsykologifaget har en viktig rolle i profesjonsutdanningen i psykologi. Det er imidlertid mange studenter som ikke ser den praktiske viktigheten av faget i sin fremtidige jobb som psykolog. Dette til tross for at organisasjonspsykologi vil være en stor del av arbeidshverdagen til mange i fremtida enten i form av arbeid som leder, medarbeider, i praktisk arbeid med klienter, som organisasjonspsykolog eller en rekke andre roller. Dette skaper utfordringer i det å skulle gjøre dette emnet både relevant og nyttig for studenter som ser for seg en fremtidig karriere innenfor klinikken. I dette symposiet ønsker Vaag og Saksvik-Lehouillier å presentere hvordan de har jobbet med å skulle gjøre undervisningen i dette faget mer relevant for studenter innenfor både profesjons- og bachelorutdanning. De vil presentere tankene bak og utdrag fra den nye boken «Praktisk organisasjonspsykologi», samt beskrive hvordan virtuell teknologiassistert læring skal benyttes i dette emnet.

Symposielederne ønsker å invitere alle som interesserer seg for organisasjonspsykologi og/eller undervisning til en diskusjon om tiltak man kan gjøre for å gjøre emnet mer relevant for fremtidige psykologer.

Om foredragsholderne

Jonas Rennemo Vaag er psykologspesialist og førsteamanuensis ved Nord universitet og NTNU. Vaag har doktorgrad fra NTNU og underviser og forsker innenfor feltene psykisk helse og arbeidshelsepsykologi. Han har spesielt engasjert seg i forskning på arbeidsforhold og helse hos personer i underholdningsbransjen og psykologiske problemstillinger i det "utradisjonelle arbeidslivet".

Ingvild Saksvik-Lehouillier er psykolog og førsteamanuensis ved NTNU. Hun underviser i personlighetspsykologi, forskningsmetode, helsepsykologi og arbeids- og organisasjonspsykologi. Saksvik-Lehouillier har en doktorgrad fra Universitetet i

Bergen om skiftarbeid og søvn og forsker på arbeidshelse, søvn og individuelle forskjeller hos forskjellige aldre, yrkesgrupper og personer generelt.

NORSK
PSYKOLOG
FORENING